

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

**2026-YIL / IYUN/6-SON,
VI-QISM**

ISSN

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 2026-yil, iyun.
VI-qism*

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukirimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy
jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

ISLOMIY BANK FAOLIYATI TO'G'RISIDAGI QONUNNI AMALIYOTGA TATBIQ ETISH: O'ZBEKISTONDA MOLIYAVIY INKLYUZIVLIKNING KONTSEPTUAL, METODOLOGIK VA INSTITUTIONAL ASOSLARI	12
Abdullayev Azamat Akbar o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНЧЕСКОГО УЧЁТА В ОРГАНИЗАЦИЯХ РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛИ НА ОСНОВЕ ОЦЕНКИ ОПЕРАТИВНОСТИ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО ЦИКЛА	17
Джуманиязова Сабина Михайловна	
PAHTA TOZALASH USKUNALARI DETALLARINING XIZMAT MUDDATINI OSHIRISH UCHUN GETEROKOMPOZIT POLIMER MATERIALLAR TARKIBINI ISHLAB CHIQISH	22
Bakirov Lutfillo Yuldoshaliyevich	
O'ZBEKISTONDA ERKIN IQTISODIY ZONALAR FAOLIYATI: TAHLIL VA NATIJALAR.....	29
Ubaydullayev Muxammadjon Abdusamad o'g'li	
Akbarov Diyorbek Ashirali o'g'li	
TRANSFORMING CORPORATE GOVERNANCE TO MEET THE CHALLENGES OF MODERN BUSINESS MODELS.....	32
F. Djalilov	
O'ZBEKISTONDA QURILISH SOHASIDAGI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA ULARNI BAHOLASH	41
Abdullayev Axror Jaxbarovich	
ЭКОНОМИКА ГОРОДСКОЙ МОБИЛЬНОСТИ: ПОТЕНЦИАЛ ЭЛЕКТРИФИКАЦИИ ОБЩЕСТВЕННОГО ТРАНСПОРТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	47
Махкамова Надира Саидмуратовна	
MINTAQA TUMANLARI O'RTASIDAGI INVESTITSIYA VA BANDLIK NOMUTANOSIBLIK LARI HAMDA ULARNI KAMAYTIRISH MEXANIZMLARI (BUXORO VILOYATI MISOLIDA)	55
Ergashev Sherali Erali o'g'li	
BUXORO VILOYATI IQTISODIYOTINING STRUKTURAVIY TRANSFORMATSIYASI: AGRAR MODEL DAN DIVERSIFIKATSIYALASHGAN TUZILMAGA O'TISH TENDENSIYALARI (2020–2024-YILLAR).....	60
Ergashev Sherali Erali o'g'li	
IQTISODIYOTNI ERKINLASHTIRISHNING HOZIRGI BOSQICHIDA BANK TIZIMINI RIVOJLANTIRISH VA UNDA BOSHQARUVNING ZAMONAVIY PRINSIPLARINI JORIY ETISH.....	65
Tashmatov Shuhrat Hamrayevich	
MAMLAKAT IQTISODIYOTIDA XIZMATLAR KO'RSATISH IMKONIYATI VA UNI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	71
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
O'ZBEKISTONDA AVLODLARARO TRANSFERTLARNING NAZARIY ASOSLARI VA IQTISODIY MAZMUNI	77
Mamadaliyeva Xafiza Xoldarovna	
To'rayev Mirzohid Hoshim o'g'li	
SUN'IY INTELLEKTNING O'ZBEKISTON SOLIQ TIZIMI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDAGI AHAMIYATI	83
Hamidova Shahzoda Odiljanovna	
IQTISODIYOTDA SHAFFOFLIK, ISHONCH VA SAMARADORLIKNI TA'MINLASHDA AUDITORLIK FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISHNING	

AHAMIYATI VA ZARURLIGI.....	88
Sabirova Nodira Komil qizi	
RAQAMLI VALYUTALARNING IQTISODIYOTDAGI O'RNI VA MOLIYAVIY BARQARORLIKKA TA'SIRI	95
Nabiyeva Zilola Saydulla qizi	
XORAZM VILOYATIDA HUDUDIIY IQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH YO'LLARI	101
Avazbek Xalbekov	
IMPLEMENTATION OF PARETO ANALYSIS, SENSITIVITY ANALYSIS AND CVP MODELING TOOLS AT SATURN METAL LLC	108
Musaeva Shoira Azimovna	
YOG'-MOY KORXONALARINING TA'MINOT ZANJIRINI TAKOMILLASHTIRISHDA SCOR (SUPPLY CHAIN OPERATIONS REFERENCE) MODELIDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI.....	116
Yuldashev Abduxakim Abdukarimovich	
ИНСТИТУЦИОНАЛЬНО-ПРАВОВЫЕ МЕХАНИЗМЫ ПРИЗНАНИЯ РЕЗУЛЬТАТОВ НЕФОРМАЛЬНОГО И ИНФОРМАЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	122
Анвар Аллабергенов	
RAQAMLI MOLIYAVIY XIZMATLARNING YASHIL INNOVATSIYALARNI RIVOJLANTIRISHDAGI ROLI.....	128
Allanazarova B.K.	
BIOIQTISODIYOT-BARQAROR RIVOJLANISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARIDAN BIRI.....	135
Azimova Muxlisa Alisherbekovna	
KICHIK BIZNES TIZIMINING SINERGETIKEKONOMETRIK MODELINI ISHLAB CHIQISH VA UNING PARAMETRLARINI BAHOLASH.....	139
Atamuratova Gulrux Muzafarovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SUG'URTA BOZORINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	145
Xoltoyev Mirusmon Mirxamit o'g'li	
KIMYO SANOATI KORXONALARINING DIVERSIFIKATSIYALASHUV DARAJASINI NORMALLASHTIRILGAN ENTROPIYA INDEKSI ASOSIDA BAHOLASH.....	149
Razikov Otabek Rustamovich	
O'ZBEKISTONDA TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI VA YO'NALISHLARI	157
Matkabulova Dilorom Xalilullayevna	
MINTAQA RAQOBATBARDOSHLIGIGA TA'SIR ETUVCHI ASOSIY KO'RSATKICHLARNI TAHLIL QILISH VA BAHOLASH. (Xorazm viloyati misolida)	165
Bekjanov Dilmurod Yuldashevich	
Narmetova Dilafruz Azamatovna	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ НЕФТЕГАЗОВОЙ ОТРАСЛИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН И ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ.....	170
Ахмедова Шахноза Козим кизи	
KREDITLASH VA MIKROQARZ TIZIMINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI TAHLILI	175
Elbekov Jasur Ergash o'g'li	
O'ZBEKISTONDA AHOLINING UZOQ MUDDATLI FOYDALANILADIGAN TOVARLAR BILAN TA'MINLANISH DARAJASINI MODELLASHTIRISH VA PROGNOZLASH.....	181
Sharipova Bibijon Baxtiyorovna	
ВНЕДРЕНИЕ ЦВЕТОВОЙ СИСТЕМЫ ПАКЕТОВ ДЛЯ РАЗДЕЛЬНОГО СБОРА ТВЁРДЫХ БЫТОВЫХ ОТХОДОВ В Г. ТАШКЕНТЕ: АДАПТАЦИЯ КОРЕЙСКОЙ МОДЕЛИ НА УРОВНЕ ДОМОХОЗЯЙСТВ	189
Джусупов Кубанычбек	
ATMOSFERA HAVOSINI MUHOFAZA QILISHNING HUQUQIY MEXANIZMLARI:	

ZAMONAVIY YONDASHUV VA INNOVATSION YECHIMLAR.....	196
Shamuratov Shahzod Janibek o'g'li	
SHAHARSOZLIKDA BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASINI JORIY ETISH	200
Eshov Sherko'zi Asatulloevich	
THE ROLE OF TAXES IN THE FORMATION OF LOCAL BUDGET REVENUES	205
Kimsanbaeva Maftuna Bakhodirovna	
DETERMINANTS OF STAKEHOLDER SATISFACTION WITH CUSTOMS CLEARANCE IN UZBEKISTAN: AN EMPIRICAL ANALYSIS	209
Khanifakhon Solikhova	
BANDLIKNI TA'MINLASHNING INNOVATSION YO'NALISHLARI (Xorazm viloyati misolida).....	213
Z. Sh. Matniyozova	
JIZZAX VILOYATI QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI BAHOLASH VA ISHLAB CHIQRISH HAJMINI PROGNOZLASH	218
Umirova Gulmira Shodiboy qizi	
ИННОВАЦИОННЫЕ АСПЕКТЫ РАЗВИТИЯ НИЗКОУГЛЕРОДНОЙ ЭНЕРГЕТИКИ В ЭКОНОМИКЕ УЗБЕКИСТАНА.....	224
Rasulkulov Jamshidbek Akramkulovich	
KORPORATIV BARQARORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA EKOLOGIK JAVOBGARLIKNING O'RNI VA AHAMIYATI.....	233
Komilova Guli Bagandik qizi	
THE ROLE OF DIGITAL INFRASTRUCTURE IN PROMOTING GREEN ECONOMIC GROWTH: EVIDENCE FROM CENTRAL ASIAN ECONOMIES.....	238
Eshboyev Mirjalol Baxrom o'g'li	
Ozatbekova Ozodaxon Nodirbek qizi	
ПОСЛЕДОВАТЕЛЬНОЕ ИНТЕРВАЛЬНОЕ ОЦЕНИВАНИЕ СРЕДНЕГО ЗНАЧЕНИЯ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ, ПРИТЯГИВАЮЩЕГОСЯ К УСТОЙЧИВОМУ РАСПРЕДЕЛЕНИЮ.....	250
Tursunov Gafor Taurovich	
TIJORAT BANKLARI MOLIVAVIY HISOBOTI MUSTAQIL AUDITINING MOHIYATI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI: BANK FAOLIYATIGA XOS RISK OMILLARINI TASNIFLASH.....	259
Ibragimov Nodirbek Baxodir o'g'li	
DEMOKRATIK TANLOV VA PROGRESSIV SOLIQQA TORTISHNING BARQARORLIGI	266
Malika Sharipova Maxmudjon qizi	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA YASHIL ENERGETIKA MANBALARINI UTILIZATSIYA QILISHNING HUQUQIY ASOSLARI.....	273
Ibadov Shoxrux Axmatilloevich	
EKONOMETRIK MODELASHTIRISH ASOSIDA TEMIR YO'L TRANSPORTI IQTISODIY FAOLIYATINI PROGNOZLASH: 2030-YILGACHA SSENARIY TAHLILI.....	277
Fayzullayev Javlonbek Sultonovich	
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI KORXONALARINING EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHDA MARKETING DASTURINING O'RNI.....	283
Musayeva Shoira Azimovna	
O'ZBEKISTONDA ISH BERUVCHINING FUQAROLIK JAVOBGARLIGINI MAJBURIY SUG'URTA QILISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	289
Karimberdiyeva Dilrabo Rasulovna	
BANK TAVAKKALCHILIKLARINI BOSHQARISHDA SUG'URTA INSTRUMENTLARINI QO'LLASH AMALIYOTI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	296
Matkarimova Ayman Jengisbaevna	
O'ZBEKISTONDA AGROSUG'URTA BOZORINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY VA HUQUQIY OMILLARI	303
Jo'rayeva Sarvinov Baxtiyor qizi	
BOSHQARISHDA SUG'URTA INSTRUMENTLARINI QO'LLASH AMALIYOTI	

VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	309
Mustafayeva Sevara Rustamovna	
O'ZBEKISTONDA SHAXSIY SUG'URTA XIZMATLARI BOZORINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	314
Qodirova Farangiz Komilovna	
COMPARATIVE ANALYSIS OF TOURISTS' HOTEL SELECTION PREFERENCES IN THE MAJOR TOURISM REGIONS OF UZBEKISTAN	320
Sardor Kuvandikov	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINI BARQAROR RIVOJLANTIRISH METODOLOGIYASINING USTUVOR YO'NALISHLARI	329
Madenova Elmira Nizamatdinovna	
BOSHQARUV SIFATINI OSHIRISHDA XORIJIY TAJRIBALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI.....	334
Shoyev Davronbek Axmadjonovich	
O'ZBEKISTONDA UY-JOY QURILISHI KLASSTERLARINI SHAKLLANTIRISH VA TARMOQNI 2032-YILGACHA RIVOJLANTIRISHNI PROGNOZLASH.....	340
Usmonov Mirumar Abdulla o'g'li	
YANGI O'ZBEKISTONDA TURIZM RIVOJINING DRAYVERI SIFATIDA DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASH.....	349
Jannazarova Gauzar Kaipnazarovna	
Raxmatova Sevinch Sobir qizi	
O'ZBEKISTONDA IFRSGA O'TISH JARAYONIDA MOLIVAVIY HISOBOTLARNING BOSHQARUV QARORLARIGA TA'SIRI: UZAUTO MOTORS MISOLIDA.....	353
Samaroxonov Asqarxon Jamolxon o'g'li	
Jo'rayeva Zahro Toshpo'latovna	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIVAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI	358
Pyotr Kim	
TOSHKENT VILOYATI BO'STONLIQ TUMANIDA TURISTIK ZONALARNI RIVOJLANTIRISHDA LOYIHAVIY BOSHQARUVNING TASHKILIYIQTISODIY AHAMIYATI (DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA).....	364
Tolibboyev Zafarbek Axror o'g'li	
TURIZM SANOATINI RIVOJLANTIRISHDA LOYIHAVIY BOSHQARUV MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	372
Qarshiboyev Lochinbek Xusan o'g'li	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA ASOSIY VOSITALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI TAHLILINI MOLIVAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	379
Muxidinov Ayubbek Nuritdinovich	
QASHQADARYODA NODAVLAT UNIVERSITETLARINING TASHKILIY RIVOJLANISHI: TALABALAR VA XODIMLAR POTENSIALINI TARKIBIY VA DEMOGRAFIK TAHLIL.....	382
Rahimov Sardor Uralovich	
O'ZBEKISTONDA SANOAT KORXONALARINING JOYLASHUVINING HOZIRGI HOLATI.....	388
Kudratov Muhammad Rustamovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA STATISTIK MA'LUMOTLARNI SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TAHLIL QILISH IMKONIYATLARI.....	393
Umarov Abbas Nuriddin o'g'li	
ТРАНСФОРМАЦИЯ ТОРГОВО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ИНТЕГРАЦИИ УЗБЕКИСТАНА И РОССИИ: ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ, СТРУКТУРНАЯ ВЗАИМОЗАВИСИМОСТЬ И СЦЕНАРИИ РАЗВИТИЯ.....	400
Муниса Турдибаева	
TURIZM SOHASIDA SIRKULAR IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARI	410

Yuldosheva Laylo Isroilovna MINTAQAVIY IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASHDA SANOAT TARMOQLARINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	416
Oramov Jahongir Jo'rayevich DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MUNOSABATLARIDA RISKLARNI BOSHQARISH.....	421
Ollokulova Feruza Mansurovna O'ZBEKISTON SANOAT KORXONALARIDA YUQORI TEXNOLOGIK USKUNALARNI XARID QILISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA UMUMIY EGALIK QIYMATI (TCO) KONSEPSIYASINING AHAMIYATI	428
Dadamuxamedov Abduvaxob Abduvaxidovich MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA HISOBOTNI TUZISH VA TAQDIM ETISH HAMDA AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH	433
Xalilov Bahromjon Bahodirovich O'ZBEKISTON QISHLOQ XO'JALIGINING SAMARADORLIGINI TA'MINLASHDA ZAMONAVIY SUG'URTA MEXANIZMLARINI JORIY ETISH.....	441
Kalenov K.T. TIJORAT BANKLARIDA IPOTEKA KREDITLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	445
Sobirov Sayfiddin Baxrom o'g'li ADIR EKOTIZIMLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGI KO'RSATKICHLARI TAHLILI	455
Qodirov Hamidullo Madaminjonovich AQSH VA XITOIY O'RTASIDAGI SAVDO URUSHINING JAHON IQTISODIYOTIGA TA'SIRI	466
Maxmudillayev Bahromjon Shavkatjon o'g'li O'ZBEKISTON FERMERLARINING XALQARO BOZORLARGA KIRISHINI KENGAYTIRISHDA EKSPORT KOOPERATSIYALARIDA ISHTIROK ETISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI MARJINAL BAHOLASH.....	472
Tursunqulov G'olibjon Shavkat o'g'li TECHNOLOGY AND MODERN TOURISM: PAVING THE WAY FOR A SUSTAINABLE ENVIRONMENT.....	482
Freshta Qayoumi SUG'URTA KOMPANIYALARIDA INVESTITSIYA PORTFELINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	488
Ergashev Olim Kenjayevich RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SUG'URTA SEKTORIDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	496
Ergashev Olim Kenjayevich ВЛИЯНИЕ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ НА ПОВЫШЕНИИ РЕСУРСНОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭКОНОМИКИ.....	503
T.B. Ким TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY HISOBOTI AUDITIGA KOMPYUTERLASHTIRILGAN AUDIT USULLARI (CAATS) VA TAHLILIY AMALLARNI JORIY ETISH	509
Ibragimov Nodirbek Baxodir o'g'li JAMIYAT EVOLYUSIYASIDA BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHNING AHAMIYATIGA DOIR NAZARIY TALQINLAR.....	516
Aripov Oybek Abdullayevich Rustamov Dilshodjon Shaydullo o'g'li SUG'URTA FAOLIYATINI BOSHQARISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI	523
Umarova Aziza Hamidovna O'ZBEKISTON MAJBURIY SUG'URTA BOZORIDA TARIF SIYOSATINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI	529
Qo'ziyeva Nozima G'ayrat qizi O'ZBEKISTONDA XORIJIY INVESTITSIYALARNI FAOL JALB QILISH XUSUSIDA	535
Artikbayev Dilshod Mumindjanovich O'ZBEKISTONDA DUKKAKLI EGINLAR BOZORIDA NARX	

O'ZGARUVCHANLIGI VA FERMERLARNING DAROMAD BARQARORLIGI	541
Islamova Malika Ilyos qizi	
ISLOM MOLIYASI VA YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KICHIK BIZNES MOLIYAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH	547
Jo'raqulova Muhlis Jahongir qizi	
СОВРЕМЕННЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ УГРОЗЫ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ СТРАХОВЫХ КОМПАНИЙ И ПРИЧИНЫ ИХ ВОЗНИКНОВЕНИЯ	553
Петр Ким	
BAA VA O'ZBEKISTONDA ISLOMIY BANKCHILIK TO'G'RISIDAGI QONUNLARNING QIYOSIY-HUQUQIY TAHLILI	559
Bektemirov Muhiddin Shomirza o'g'li	
QURILISH KORXONALARIDA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI BOSHQARUV TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI	564
Arifdjanova Zilola Dilshodovna	
YENGIL SANOAT KORXONALARI FAOLIYATIDA MARKETING KOMMUNIKATSIYALARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH (Buxoro viloyati to'qimachilik korxonalari misolida)	570
Muxsinov Bekzod Toxirovich	
JA'HON TURIZMIDA DIVERSIFIKATSIYA, GLOBALLASHUV, GLOKALLASHUV TENDENSIYALARI	579
Raxmatulla Hayitboyev	
ANALYSIS OF FINANCIAL SUPPORT MANAGEMENT MECHANISMS IN JOINT-STOCK COMPANIES	585
Abduboyev Muxammad Sharofiddinovich	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA SHERIKCHILIK ALOQALARI MEXANIZMINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH (Qoraqalpog'iston Respublikasi misolida)	591
Muratbaeva Aziza Nasir qizi	
IQTISODIYOTNI RAQAMLASHTIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASHNING JA'HON TAJRIBALARINI O'RGANISH	599
Fayziyev Manuchehr Sharofiddinovich	
INVESTITSIYA DASTURLARI VA LOYIHALARINI BOSHQARISHDA RAQAMLI MENEJMENTNING MOHIYATI VA O'RNI	604
Ahmedova Dilnoza Muzaffarovna	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI SUG'URTA EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARI	607
Nomozova Qumri Isoyevna	
YOSHLAR TADBIRKORLIGI: TUSHUNCHAVIY MOHIYATI VA BOSHQARUVNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	613
Gulomqodirova Ma'mura Saydumarxon qizi	
AKTIVLAR BO'YICHA EHTIMOLIY YO'QOTISHLARGA DOIR ZAXIRALARNING TIJORAT BANKLARI FOYDASINI SOLIQQA TORTISHDAGI AHAMIYATI	619
Turanov M. Sh.	
G'AZNACHILIKDA PUL OQIMLARI USTIDAN KOMPLEKS MONITORINGNI TAKOMILLASHTIRISH: SHARTNOMALAR VA TO'LOVLAR NAZORATINI RAQAMLASHTIRISH	625
Shodmonkulova Shahlo Olimjon qizi	
MANAGING THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF REGIONS	638
Jumaeva D.Kh	
Khamidova N.K	
MANAGING HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT IN ENTERPRISES IN THE DIGITAL ECONOMY	642
Jumaeva D. Kh.	
Pulotov Sh. Sh.	
TIJORAT BANKLARIDA LIKVIDLIKNI BOSHQARISH MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	647
Tojiyev Rahmatilla Rahmonovich	
IQTISODIYOT TARMOQLARIDA EKONOMETRIK MODELLARDAN SAMARALI FOYDALANISH	654
Aydaniyazova Baxtigul Abilkasimovna	

MAMLAKATNI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHNING MAKROIQTISODIY JIHATLARI.....	658
Sagieva Moldir Orazbay qizi	
XORAZM VILOYATI EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHNING STRATEGİK OMILLARI VA ISTIQBOLLARI	662
Yaqubov San'at Shonazarovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA BOSHQARUV HISOBINI AMALGA OSHIRISHNING HOZIRGI HOLATI.....	668
Yahyoyev To'liqin Ismatulla o'g'li	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ГОРНО-ХИМИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ И МОДЕЛЬ ЕГО АДАПТАЦИИ К УСЛОВИЯМ УЗБЕКИСТАНА.....	673
Мирсаидова Шахноза Аресланбековна	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA BOSHQARUV HISOBİ VA TAHLILINI XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISHNING KONSEPTUAL YO'NALISHLARI	678
Yahyoyev To'liqin Ismatulla o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯМИ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ НА ОСНОВЕ ИННОВАЦИЙ.....	682
Эргашбаева Нилуфар Мухаммадсайфуллаевна	
XORAZM VILOYATIDA ULGURJI VA CHAKANA SAVDONING STATISTİK TAHLILI.....	686
Sabirova Oysuluv Shonazarovna	
O'ZBEKISTON OLIY TALIM TIZIMIDA XALQAROLASHISHNING ASOSIY XUSUSIYATLARI.....	693
Jurayev Abror Turobovich	
O'ZBEKISTONDAGI YETAKCHI TIJORAT BANKLARINING KREDITLARI VA DEPOZITLARINING TAHLILI	698
Shodiyev Odiljon Salim o'g'li	
DAROMADLARNI SOLIQQA TORTISHNING XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI	702
Sabirov Mirza Qilichbayevich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI TADBIRKORLIK ASOSIDA QO'LLABQUVVATLASHDA INNOVATSION LOYIHALARNI MOLİYALASHTIRISH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING AHAMIYATI.....	706
Jubanova Bayramgul Aymuratovna	
SYSTEMATIZATION OF ESG INDICATORS AT THE LEVELS OF TOURISM ENTERPRISES, REGIONS AND THE NATIONAL ECONOMY	710
Makhmudova N.U.	
O'ZBEKISTON TURIZM DESTINATSIYASINING XALQARO IMIDJI: BRENDING VA MARKETING TAHLILI.....	716
Atajanova Shaxnoza	
XIZMATLAR SOHASIDA KICHİK BIZNES KORXONALARINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI	720
Ulmasova Oygul Baxtiyorovna	
RECONCILING GROWTH AND ECOLOGY: ENVIRONMENTAL RESPONSIBILITY IN HYDROCARBON MARKETS	725
Kudratkhodjaeva Ziyoda Kamol kizi	
THE STATE AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT PROSPECTS OF THE ELECTRIC POWER SYSTEM IN UZBEKISTAN	729
Surayyo Khabibullayevna Khakimdjanova	
SUV TANQISLIGI SHAROITIDA EKINLAR HOSILDORLIGINI BAHOLASHNING XORIJIY TAJRIBASI VA ZAMONAVIY ILMIY YONDASHUVLARI.....	733
Turayev Tolib	
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ РЕКЛАМЫ В ПРОДВИЖЕНИИ ТОВАРОВ НА ЗАРУБЕЖНЫХ РЫНКАХ: ПЕРЕДОВОЙ ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ И ВОЗМОЖНОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ В УЗБЕКИСТАНА.....	742
Абдуллаев Азиз Курбанович	
INSON KAPITALIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING KO'P MEZONLI BAHOLASH MODELİ: HUDUDLAR KESIMIDA QIYOSIY TAHLIL	748

Yusubboyeva Dinora Quدرات qizi BYUDJET TASHKILOTLARIDA ICHKI AUDIT OBYEKTLARINI TANLASHDA RISK DARAJASINI MIQDORIY BAHOLASH METODIKASI.....	754
Misirov Akbarali Pardaboyevich TOSHKENT METROPOLITENI FAOLIYATI SAMARADORLIGI VA DAROMADLARINI OSHIRISH MEKANIZMINI XORIJIY TAJRIBA ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	761
Xamrayev Jamshid Panjiyevich TIJORAT BANKLARINING INVESTITSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI VA USTUVOR YO'NALISHLARI.....	768
Ibrohimova Lola Ibrohimovna OLIY TA'LIM TASHKILOTLARIDA MAHSULOT (ISH, XIZMAT) ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI VA ULARNI SOTILISHI HISOBINING AMALDAGI HOLATI.....	775
Xudayberdiyev Nizomiddin Qurbonqulovich РЕКОМЕНДУЕМЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ В РЕАЛЬНОМ СЕКТОРЕ УЗБЕКИСТАНА.....	782
Тожионов Жавохир Алимджанович КОНЦЕПЦИЯ «ЗЕЛЁНОЙ ЖЕЛЕЗНОЙ ДОРОГИ»: ДЕКАРБОНИЗАЦИЯ ТЯГИ И ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ РАЗВИТИЯ.....	788
Мурадов Бахром Акрамжанович Машарипов Масуд Нуможонович CONTENT DELIVERY NETWORK VA ULARNING RAQAMLI EKOTIZIMDAGI O'RNI HAMDA IQTISODIY AHAMIYATI.....	794
Xujamatova Shaxlo Abdusalom qizi OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TALABALARNING O'ZLASHTIRISHINI MONITORING QILISHDA SUN'YI INTELLEKT TIZIMLARINING O'RNI VA MATEMATIK MODELLARI.....	799
Madaminov Shoxruxbek Ma'rufjon o'g'li KORXONALARDA RAQAMLI BOSHQARUV XAVFSIZLIGI VA AXBOROT ISHONCHLILIGINI TA'MINLASH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	805
Anvarova Lobarxon Sherzod qizi QORAMOLCHILIKDA MAHSULOT TANNARXINI ANIQLASH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH.....	812
Karimov Ikromjon QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQRUVCHI KORXONALARDA INNOVATSION BOSHQARUVNI TASHKIL ETISHNING METODOLOGIK YONDASHUVLARI.....	817
Fayzullayev Jonibek Mambetsaliy o'g'li TIJORAT BANKLARIDA MOLIVAVIY HISOBOTNI YURITISH: O'ZBEKISTONDAGI XUSUSIY AKSIYADORLIK BANKI «TRASTBANK» MISOLIDA.....	823
Toshmuhamedova Nozima Rustam qizi	

TIJORAT BANKLARIDA MOLIYAVIY HISOBOTNI YURITISH: O'ZBEKISTONDAGI XUSUSIY AKSIYADORLIK BANKI «TRASTBANK» MISOLIDA

Toshmuhamedova Nozima Rustam qizi
XAB «Trastbank» Amaliyot boshqarmasi
Bek-ofis markazi 1-toifali mutaxassisi
E-mail: nozimafazlitdinova1107@gmail.com

Annotatsiya. O'zbekiston tijorat banklarida moliyaviy hisobotni Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (XMHS) asosida shakllantirish va uni takomillashtirish masalalari tadqiq etilgan. Tadqiqot obyekti sifatida Xususiyl aksiyadorlik banki «Trastbank» hamda uning sho'ba korxonasining **2023–2024-yillardagi** konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobotlari tahlil qilingan. Bank aktivlari, kredit portfeli, mijozlar depozitlari, majburiyatlari, kapitali, foizli va komission daromadlari hamda sof foydasi dinamikasi baholangan. Shuningdek, IFRS 9 talablari asosida kutilayotgan kredit zararlarini baholash, ichki nazorat tizimini takomillashtirish, ichki va tashqi audit o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish, riskka asoslangan audit, uzluksiz audit hamda ma'lumotlar tahlili texnologiyalarini joriy etishga doir ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: tijorat banki, moliyaviy hisobot, XMHS, IFRS 9, audit, ichki audit, tashqi audit, kutilayotgan kredit zararlarini, riskka asoslangan audit, raqamli audit, «Trastbank».

Abstract. The formation of financial reporting in commercial banks of Uzbekistan in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRS) and approaches to its further improvement are examined. The consolidated financial statements of Private Joint-Stock Bank Trustbank and its subsidiary for **2023–2024** serve as the empirical basis of the study. The analysis covers the dynamics of assets, loan portfolio, customer deposits, liabilities, equity, interest income, fee and commission income, and net profit. Particular attention is devoted to the assessment of expected credit losses under IFRS 9, the enhancement of internal control systems, the strengthening of cooperation between internal and external audit, the implementation of risk-based and continuous auditing, and the application of data analytics technologies.

Keywords: commercial bank, financial reporting, IFRS, IFRS 9, audit, internal audit, external audit, expected credit losses, risk-based auditing, continuous auditing, data analytics, Trustbank.

Аннотация. Исследованы вопросы формирования финансовой отчётности коммерческих банков Узбекистана в соответствии с Международными стандартами финансовой отчётности (МСФО) и направления её совершенствования. Эмпирической базой исследования послужила консолидированная финансовая отчётность Частного акционерного банка «Трастбанк» и его дочернего предприятия за **2023–2024 годы**. Проведён анализ динамики активов, кредитного портфеля, депозитов клиентов, обязательств, капитала, процентных и комиссионных доходов, а также чистой прибыли. Особое внимание уделено оценке ожидаемых кредитных убытков в соответствии с требованиями IFRS 9, совершенствованию системы внутреннего контроля, развитию взаимодействия внутреннего и внешнего аудита, внедрению риск-ориентированного и непрерывного аудита, а также использованию технологий анализа данных.

Ключевые слова: коммерческий банк, финансовая отчётность, МСФО, IFRS 9, аудит, внутренний аудит, внешний аудит, ожидаемые кредитные убытки, риск-ориентированный аудит, непрерывный аудит, анализ данных, «Трастбанк».

KIRISH

Bank tizimida moliyaviy hisobot faqat buxgalteriya ma'lumotlarini umumlashtiruvchi hujjat emas, balki bankning moliyaviy barqarorligi, likvidligi, kapital yetarliligi, kredit riski va daromadlilikini baholash uchun asosiy axborot manbai hisoblanadi. Tijorat banklarining moliyaviy hisobotlaridan aksiyadorlar, investorlar, omonatchilar, kreditorlar, davlat organlari, tashqi auditorlar hamda bank nazorati organlari foydalanadi. Bank operatsiyalarining

murakkablashuvi, moliyaviy instrumentlar turlarining ko'payishi, raqamli xizmatlar hajmining ortishi va xalqaro kapital bozorlariga integratsiyalashuv moliyaviy hisobotlar sifatini yanada oshirishni taqozo etmoqda. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlarini tatbiq etish bank hisobotlarining shaffofligi, taqqoslanuvchanligi va ishonchligini ta'minlashning asosiy yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

O'zbekistonda banklar faoliyati O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 5-noyabrdagi «Banklar va bank faoliyati to'g'risida»gi O'RQ-580-son¹ Qonun, Markaziy bankning prudensial va hisobot talablari hamda ichki auditga doir normativ-huquqiy hujjatlar asosida tartibga solinadi. Amaldagi qonunchilik banklarda samarali korporativ boshqaruv, risklarni boshqarish, ichki nazorat hamda ichki audit tizimlarining samarali faoliyat yuritishini nazarda tutadi.

XAB «Trastbank» rasmiy veb-saytida yillik moliyaviy hisobotlar va mustaqil auditorlik hisobotlarini muntazam e'lon qilib boradi. Bankning **2024-yil** uchun konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisoboti XMHS asosida tayyorlangan hamda mustaqil auditor tomonidan Xalqaro audit standartlariga muvofiq tekshirilgan.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Moliyaviy hisobot sifati masalalariga bag'ishlangan ilmiy tadqiqotlarda axborotning ishonchligi, dolzarbligi, taqqoslanuvchanligi va tushunariligi asosiy sifat ko'rsatkichlari sifatida e'tirof etiladi. Bank sohasida mazkur xususiyatlar alohida ahamiyat kasb etadi, chunki bank aktivlarining asosiy qismi kreditlar, qimmatli qog'ozlar hamda boshqa moliyaviy instrumentlardan tashkil topadi.

Banklar faoliyatida qo'llaniladigan eng muhim Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (XMHS) quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- **IFRS 9** — moliyaviy instrumentlarni tasniflash, baholash va kutilayotgan kredit zararlarini hisoblash;
- **IFRS 7** — moliyaviy instrumentlar bo'yicha risklar to'g'risidagi axborotni ochib berish;
- **IFRS 13** — haqqoniy qiymatni baholash;
- **IAS 1** — moliyaviy hisobotlarni taqdim etish;
- **IAS 7** — pul oqimlari to'g'risidagi hisobot;
- **IAS 12** — foyda solig'i;
- **IAS 24** — bog'liq tomonlar to'g'risidagi axborotni ochib berish;
- **IFRS 10** — konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobotlar.

Banklarning moliyaviy hisobotlarini audit qilish nuqtayi nazaridan **ISA 315, ISA 330, ISA 500, ISA 540, ISA 701** va **ISA 705** standartlari muhim o'rin tutadi. Jumladan, **ISA 540** rahbariyat tomonidan amalga oshirilgan hisob-kitob baholari hamda ular bilan bog'liq ma'lumotlarni tekshirish jarayonida qo'llaniladi. **ISA 701** esa auditorlik xulosasida eng muhim (kalit) audit masalalarini yoritish tartibini belgilaydi.

Banklarda audit samaradorligi faqat yil yakunida o'tkaziladigan tashqi tekshiruv bilan cheklanmaydi. Zamonaviy yondashuvga ko'ra, ichki audit, risk-menejment, komplayens (muvofiqlik xizmati), axborot xavfsizligi hamda tashqi audit faoliyatining o'zaro uyg'unlashgan holda tashkil etilishi moliyaviy hisobotlarning sifati va ishonchligini yanada oshirishga xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda tizimli tahlil, qiyosiy tahlil, gorizontal tahlil, koeffitsiyentlar usuli, mantiqiy umumlashtirish, induksiya va deduksiya usullaridan foydalanildi. Empirik baza sifatida «Trastbank» hamda uning sho'ba korxonasining **2023–2024-yillar** uchun konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobotlari, mustaqil auditorlik hisoboti, bankning korporativ axborotlari, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining me'yoriy hujjatlari hamda milliy qonunchilik hujjatlari olindi.

Moliyaviy ko'rsatkichlarning o'sish sur'ati quyidagi formula asosida hisoblandi:

$$\text{O'sish sur'ati} = \frac{\text{Joriy yil ko'rsatkichi} - \text{O'tgan yil ko'rsatkichi}}{\text{O'tgan yil ko'rsatkichi}} \times 100$$

Moliyaviy hisobotdagi ko'rsatkichlar ming so'mda taqdim etilgan. Tahlil natijalarini qulayroq ifodalash maqsadida maqolada ular milliard va trillion so'm birliklarida keltirildi.

¹ O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 5-noyabrdagi «Banklar va bank faoliyati to'g'risida»gi O'RQ-580-son Qonun: <https://lex.uz/docs/-4581969>

TAHLIL VA NATIJALAR

Tijorat banklarida moliyaviy hisobotni tatbiq etishning xususiyatlari

Tijorat banklarida moliyaviy hisobotni joriy etish sanoat yoki savdo korxonalari hisobotidan bir qator jihatlari bilan farq qiladi.

Birinchidan, bank balansining asosiy qismi moliyaviy aktivlar va moliyaviy majburiyatlardan iborat. Shu sababli ularni amortizatsiyalangan qiymat, haqqoniy qiymat yoki boshqa baholash kategoriyalariga ajratish muhim hisoblanadi.

Ikkinchidan, bank kredit portfeli bo'yicha ehtimoliy zararlar yuz bergandan keyingina emas, balki prognoz ma'lumotlari asosida oldindan tan olinadi. **IFRS 9** bo'yicha kutilayotgan kredit zararlarini modeli kredit riskidagi o'zgarishlarni baholashni talab qiladi.

Uchinchidan, bank moliyaviy hisoboti buxgalteriya ma'lumotlari bilan cheklanmaydi. U kredit skoringi, qarz oluvchilar reytingi, makroiqtisodiy prognozlar, garov qiymati, to'lov intizomi, valyuta va foiz riski haqidagi axborotlarni ham qamrab oladi.

To'rtinchidan, banklarda hisobot ma'lumotlari ko'p sonli axborot tizimlaridan shakllantiriladi. Kredit, depozit, plastik karta, valyuta, kassa, qimmatli qog'ozlar hamda masofaviy xizmatlar bo'yicha operatsiyalar yagona bosh kitobga to'g'ri integratsiya qilinishi zarur.

XMHSni tatbiq etish faqat buxgalteriya hisobini o'zgartirish emas, balki ma'lumotlar arxitekturasini, risk-menejment, axborot texnologiyalari, korporativ boshqaruv va ichki nazoratni qamrab oluvchi kompleks jarayon hisoblanadi.

XAB «Trastbank» moliyaviy ko'rsatkichlari tahlili

XAB «Trastbank»ning **2024-yilgi** konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobotiga ko'ra, bank aktivlari **2023-yilda** 9,372 trln so'mni tashkil etgan bo'lsa, **2024-yilda** 10,725 trln so'mga yetgan. Mijozlarga berilgan kreditlar va avanslar 4,823 trln so'mdan 5,694 trln so'mga, investitsion moliyaviy aktivlar esa 857,6 mlrd so'mdan 1,503 trln so'mga oshgan.

Jadval ma'lumotlari bank aktivlarining **14,4 foizga** o'sganini ko'rsatadi. Kredit portfelining **18,1 foizga** o'sishi bankning asosiy daromad keltiruvchi operatsiyalari kengayganligini anglatadi. Shu bilan birga, kredit portfelining o'sishi kredit riskini samarali boshqarish hamda **IFRS 9** bo'yicha kutilayotgan kredit zararlarini baholashga qo'yiladigan talablarning ahamiyatini yanada oshiradi. Investitsion moliyaviy aktivlarning **75,3 foizga** ko'payishi bank aktivlarini diversifikatsiya qilish tendensiyasini aks ettiradi. Shu bilan birga, bunday o'sish qimmatli qog'ozlarni tasniflash, haqqoniy qiymatda baholash hamda bozor riski bo'yicha axborotni ishonchli aks ettirishni audit qilishning dolzarbligini yanada kuchaytiradi.

Mijozlar depozitlari **10,3 foizga** o'sgan. Bu bankning resurs bazasi kengayganini ko'rsatadi. Shu bilan birga, depozitlarning muddat va valyuta tarkibini likvidlik riski nuqtayi nazaridan muntazam monitoring qilib borish muhim hisoblanadi. Bank kapitalining **30,5 foizga** o'sishi aktivlar o'sish sur'atidan yuqori bo'lgan. Natijada bankning moliyaviy buferi hamda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan zararlarini qoplash imkoniyati yanada mustahkamlangan.

1-jadval
«Trastbank»ning asosiy moliyaviy holat ko'rsatkichlari²

Ko'rsatkich	2023-yil, mlrd so'm	2024-yil, mlrd so'm	O'zgarish, %
Jami aktivlar	9 371,8	10 724,7	14,4
Pul mablag'lari va ularning ekvivalentlari	2 536,5	2 390,2	-5,8
Boshqa banklardan olinadigan mablag'lar	200,0	159,7	-20,2
Mijozlarga berilgan kredit va avanslar	4 822,6	5 694,4	18,1
Investitsion moliyaviy aktivlar	857,6	1 503,5	75,3
Asosiy va nomoddiy aktivlar	417,8	519,7	24,4
Jami majburiyatlar	7 328,0	8 057,4	10,0
Mijozlar depozitlari	6 829,9	7 536,2	10,3
Boshqa qarz mablag'lari	190,7	401,6	110,6
Jami kapital	2 043,8	2 667,3	30,5

2 Manba: Muallif hisob-kitoblari, «Trastbank»ning 2024-yilgi konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisoboti asosida.

Kapital va majburiyatlar tarkibi

2023-yilda kapitalning aktivlardagi ulushi taxminan **21,8 foizni**, **2024-yilda** esa **24,9 foizni** tashkil etgan. Majburiyatlarning aktivlardagi ulushi mos ravishda **78,2 foiz** va **75,1 foiz** bo'lgan.

Bu holat bankning kapitallashuv darajasi yaxshilanganini ko'rsatadi. Mazkur ko'rsatkich regulyativ kapital yetariligi koeffitsiyenti bilan aynan bir xil emas. Regulyativ kapital yetariligi koeffitsiyentini hisoblashda riskka tortilgan aktivlar hamda Markaziy bankning prudensial talablari qo'llaniladi.

Bankning moliyaviy natijalari tahlili

2024-yilda bankning sof foizli daromadi 1,164 trln so'mni tashkil etgan. **2023-yilda** ushbu ko'rsatkich 1,080 trln so'm bo'lgan. Komission daromadlar 264,7 mlrd so'mdan 336,5 mlrd so'mga, sof foyda esa 690,8 mlrd so'mdan 755,4 mlrd so'mga oshgan.

2-jadval
«Trastbank»ning daromad va xarajat ko'rsatkichlari³

Ko'rsatkich	2023-yil, mlrd so'm	2024-yil, mlrd so'm	O'zgarish, %
Samarali foiz usulida hisoblangan foizli daromad	1 046,4	1 254,2	19,9
Boshqa foizli daromadlar	211,0	319,2	51,3
Sof foizli daromad	1 080,2	1 163,9	7,7
Kredit zararlari uchun rezerv	76,0	74,6	-1,8
Komission daromadlar	264,7	336,5	27,1
Komission xarajatlar	59,0	98,9	67,7
Soliqqa qadar foyda	814,8	888,2	9,0
Ma'muriy va boshqa operatsion xarajatlar	568,4	658,5	15,9
Sof foyda	690,8	755,4	9,4

Sof foydaning **9,4 foizga** o'sishi bank faoliyati ijobiy natija berganini ko'rsatadi. Shu bilan birga, ma'muriy va boshqa operatsion xarajatlar **15,9 foizga**, ya'ni sof foydaga nisbatan yuqoriroq sur'atda oshgan. Shu sababli xarajatlar samaradorligini nazorat qilish hamda avtomatlashtirish orqali operatsion xarajatlarni optimallashtirish muhim hisoblanadi. Komission daromadlar **27,1 foizga** oshgan bo'lsa, komission xarajatlar **67,7 foizga** ko'paygan. Mazkur ko'rsatkich to'lov tizimlari, xalqaro kartalar, korrespondentlik xizmatlari hamda boshqa komission operatsiyalar tannarxini alohida tahlil qilishning dolzarbligini ko'rsatadi.

Rentabellik ko'rsatkichlari

Bankning sof foydasi va o'rtacha aktivlari asosida aktivlar rentabelligi hisoblandi:

$$ROA = \frac{\text{Sof foyda}}{\text{O'rtacha aktivlar}} \times 100$$

2024-yil uchun:

$$ROA = \frac{755,4}{(9\,371,8 + 10\,724,7)/2} \times 100 \approx 7,5\%$$

Kapital rentabelligi quyidagi formula asosida hisoblandi:

$$ROE = \frac{\text{Sof foyda}}{\text{O'rtacha kapital}} \times 100$$

$$ROE = \frac{755,4}{(2\,043,8 + 2\,667,3)/2} \times 100 \approx 32,1\%$$

Hisoblangan ko'rsatkichlar bankning yuqori daromadlilik darajasiga ega ekanini ko'rsatadi. Biroq mazkur ko'rsatkichlar konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobot ma'lumotlari asosida soddalashtirilgan usulda hisoblangan bo'lib, bankning regulyativ yoki ichki boshqaruv hisobotlarida qo'llaniladigan metodologiyadan farq qilishi mumkin.

3 Manba: Muallif hisob-kitoblari.

IFRS 9 bo'yicha kutilayotgan kredit zararlari auditi

IFRS 9 talablariga muvofiq moliyaviy aktivlar uch bosqichga ajratiladi.

1-bosqich — kredit riski dastlabki tan olish paytidan boshlab sezilarli darajada oshmagan aktivlar. Ushbu aktivlar bo'yicha **12 oylik** kutilayotgan kredit zararlari hisoblanadi.

2-bosqich — kredit riski sezilarli darajada oshgan, biroq aktiv kredit qadrsizlanishi holatiga o'tmagan aktivlar. Ular bo'yicha aktivning butun amal qilish muddati davomida kutilayotgan kredit zararlari hisoblanadi.

3-bosqich — kredit qadrsizlangan aktivlar. Ular bo'yicha butun amal qilish muddati uchun kutilayotgan kredit zararlari tan olinadi hamda foiz daromadini hisoblash usuli o'zgaradi.

Kutilayotgan kredit zararining soddalashtirilgan modeli quyidagicha ifodalanadi:

$$ECL = PD \times LGD \times EAD \times DF$$

- **PD** — defolt ehtimoli;
- **LGD** — defolt yuz bergandagi zarar ulushi;
- **EAD** — defolt paytidagi kredit ekspozitsiyasi;
- **DF** — diskontlash omili.

Auditor mazkur parametrlarni faqat arifmetik jihatdan emas, balki ma'lumotlar manbasi, model metodologiyasi, tarixiy davr, makroiqtisodiy ssenariylar hamda boshqaruv tuzatishlari nuqtayi nazaridan ham tekshirishi zarur.

Moliyaviy hisobotni tatbiq etishdagi asosiy masalalar

1. Milliy hisob va XMHS ma'lumotlari o'rtasidagi farqlar

Banklar kundalik operatsiyalarni milliy hisob qoidalariga hamda Markaziy bank hisobvaraqlar rejasi asosida yuritishi mumkin. XMHS bo'yicha hisobotni shakllantirishda esa transformatsiya yozuvlari, qayta tasniflash va baholash tuzatishlari talab etiladi. Mazkur jarayon qo'l mehnatiga ortiqcha bog'liq bo'lgan hollarda xatolar yuzaga kelishi, ma'lumotlarning takroran kiritilishi hamda hisobotni tayyorlash muddatining uzayishi ehtimoli ortadi.

2. Ma'lumotlar sifati

IFRS 9 modellari uchun bir necha yillik ishonchli tarixiy ma'lumotlar talab etiladi. Kredit tarixi, to'lov kechikishlari, garovlar, restrukturalizatsiya hamda defoltlar haqidagi ma'lumotlar to'liq bo'lmagan hollarda rezerv hisob-kitobining aniqligi pasayishi mumkin.

3. Makroiqtisodiy prognozlarni tanlash

Kutilayotgan kredit zararlari modeli kelajakka yo'naltirilgan ma'lumotlarni talab qiladi. Yalpi ichki mahsulotning o'sishi, inflyatsiya, valyuta kursi, foiz stavkalari hamda ishsizlik kabi ko'rsatkichlar bo'yicha asosiy, ijobiy va salbiy ssenariylar ishlab chiqilishi lozim.

4. Ekspert mulohazasining yuqori ulushi

Kredit riskining sezilarli darajada oshishi, garov qiymati, qarzdorning moliyaviy ahvoli hamda boshqaruv tuzatishlarini baholashda ekspert mulohazasi muhim o'rin tutadi. Shu bois mazkur baholash jarayonida auditorlik risklarini samarali boshqarishga alohida e'tibor qaratiladi.

5. Axborot tizimlarining integratsiyasi

Bankdagi turli dasturlardan ma'lumotlarni XMHS hisobot tizimiga avtomatik va to'liq uzatish ta'minlanmagan hollarda ma'lumotlar o'rtasida nomutanosiblik yuzaga kelishi mumkin.

6. Malakali kadrlarni tayyorlash

XMHS, audit, risk-menejment, statistik modellash va axborot texnologiyalarini bir vaqtning o'zida puxta tushunadigan mutaxassislarni tayyorlash dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi. Markaziy bank ham banklarda XMHSni joriy etish va mutaxassislarning xalqaro malakasini oshirish masalalari bo'yicha professional tashkilotlar bilan hamkorlikni izchil kuchaytirib bormoqda.

Moliyaviy hisobot sifati indeksini joriy etish

Bankning moliyaviy hisoboti sifatiga kompleks baho berish uchun quyidagi indeks taklif etiladi:

$$MHSI = 0,25I + 0,20T + 0,20N + 0,15A + 0,10M + 0,10O$$

bu yerda:

- **I** — axborotning ishonchliligi;
- **T** — hisobotning o'z vaqtida tayyorlanishi;
- **N** — ichki nazorat samaradorligi;
- **A** — avtomatlashtirish darajasi;
- **M** — XMHS bo'yicha mutaxassislar malakasi;
- **O** — axborotni ochib berishning to'liqligi.

Har bir element **0 dan 100 ballgacha** baholanadi. Yakuniy indeks quyidagicha talqin qilinishi mumkin:

Indeks	Baho
85–100	Yuqori sifat
70–84	Yaxshi
55–69	Qoniqarli
40–54	Takomillashtirish talab etiladi
0–39	Yuqori risk

Mazkur indeks bank rahbariyati hamda Audit qo'mitasiga moliyaviy hisobotni tayyorlash jarayonidagi zaif nuqtalarni tizimli ravishda aniqlash va ularni takomillashtirish bo'yicha asoslangan boshqaruv qarorlarini qabul qilish imkonini beradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari «**Trastbank**»da **2024-yil** davomida moliyaviy ko'rsatkichlar ijobiy dinamikaga ega bo'lganini ko'rsatdi. Bank aktivlari **14,4 foizga**, kredit portfeli **18,1 foizga**, mijozlar depozitlari **10,3 foizga** va kapital **30,5 foizga** o'sgan. Sof foyda **755,4 mlrd so'mga** yetib, **9,4 foizga** ko'paygan. Bank aktivlari va operatsiyalari hajmining o'sishi moliyaviy hisobotni tayyorlash hamda audit qilish jarayoniga yangi talablarni qo'yimoqda. Ayniqsa, **IFRS 9** bo'yicha kutilayotgan kredit zararlarini hisoblash tashqi auditning muhim va ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Bankning **2024-yilgi** tashqi audit hisobotida ham kredit zararlarini bo'yicha rezerv muhim audit masalasi sifatida e'tirof etilgan.

Moliyaviy hisobot auditini yanada takomillashtirish maqsadida raqamli texnologiyalar, ma'lumotlar tahlili, uzluksiz audit, modellarni mustaqil validatsiya qilish hamda riskka asoslangan ichki auditni keng joriy etish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

Taklif etilgan chora-tadbirlar amalga oshirilishi natijasida:

- moliyaviy hisobotdagi xatolarni erta aniqlash imkoniyati kengayadi;
- audit xarajatlari va tekshiruv muddatlari qisqaradi;
- kredit risklarini baholash sifati yanada oshadi;
- ichki nazorat va korporativ boshqaruv tizimi mustahkamlanadi;
- aksiyadorlar, omonatchilar va investorlarning bankka bo'lgan ishonchi yanada ortadi;
- tashqi auditorga taqdim etiladigan ma'lumotlarning ishonchiligi yanada oshadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi. 2019-yil 5-noyabrdagi «Banklar va bank faoliyati to'g'risida»gi O'RQ–580-son Qonun: <https://lex.uz/docs/-4581969>
2. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. «Tijorat banklarining ichki auditiga qo'yiladigan talablar to'g'risida»gi Nizom. – Toshkent, 2021.
3. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. «Banklar va banklar guruhlarining tavakkalchiliklarni boshqarish tizimiga doir talablar to'g'risida»gi Nizom. – Toshkent, 2023.
4. XAB «Trastbank». 2023-yil yakunlari bo'yicha moliyaviy hisobot. – Toshkent: Trastbank, 2024.
5. XAB «Trastbank». 2024-yil uchun konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobot va mustaqil auditorlik hisoboti. – Toshkent: Trastbank, 2025.
6. XAB «Trastbank». Bankning yillik moliyaviy hisobotlari. – Toshkent: Trastbank, 2026.
7. Grant Thornton. *Independent Auditor's Report on the Consolidated Financial Statements of PJSB Trustbank for the Year Ended 31 December 2024*. – Tashkent: Grant Thornton, 2025.
8. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Tijorat banklarida XMHSni joriy etish va mutaxassislar malakasini oshirish bo'yicha axborotlar. – Toshkent, 2026.
9. Hayes R., Wallage P., Gortemaker H. *Principles of Auditing: An Introduction to International Standards on Auditing*. – 3rd ed. – Harlow: Pearson, 2014.
10. Knechel W. R., Salterio S. E. *Auditing: Assurance and Risk*. – 4th ed. – New York: Routledge, 2016.

11. Basel Committee on Banking Supervision. *Principles for Effective Risk Data Aggregation and Risk Reporting*. – Basel: Bank for International Settlements, 2013.
12. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). *Internal Control – Integrated Framework*. – Durham: COSO, 2013.
13. IFRS Foundation. *International Financial Reporting Standards*. – London: IFRS Foundation, 2024.
14. International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). *Handbook of International Quality Management, Auditing, Review, Other Assurance and Related Services Pronouncements*. – New York: IFAC, 2023.
15. International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA). *International Code of Ethics for Professional Accountants*. – New York: IFAC, 2024.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 6/6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>